

עיוני הפרשה

שיעורו השבועי של מורנו המשיגח שליט"א

זמני השבת (אופק ת"א):

כניסה:	יציאה:	ר"ת:
17:08	18:00	18:37

י"ל ע"י ישיבת קיבוץ "נר ישראל"

עיונים

ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (שמות כה, ח)

כתב הרמב"ם (בית הבחירה א"ב) וז"ל "אין בונים את המקדש בלילה שנאמר 'וביום הקים את המשכן' ביום מקימין לא בלילה... והכל חייבין לבנות ולסעד בעצמן ובממונם אנשים ונשים כמקדש המדבר" עכ"ל. וצ"ב טובא כיון שאין בונים בלילה, הוי מצוות עשה שהזמן גרמא ונשים פטורות ואין כתב בזו ההלכה, שאף נשים חייבות. ויש ליישב בכמה אופנים:

א. ע"פ יסוד הטורי אבן (הגיגה טז): שזמן גרמא נחשב, רק במצווה שכאשר עובר הזמן בטלה המצווה, משא"כ במצווה שאפשר למחרת להשלימה נחשב הלילה רק 'הפסקה' [תפילין, אף שינה מה, לא השלים המצווה שביטל היום, והבן]. וכדבריו כתב הרוקח (הל' סוכה סימן ר"כ ד"ה זמן) וז"ל "כל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות כמו סוכה ולולב, שאם יעבור הזמן שוב אין לו תשלומין והם ביום ולא בלילה... אבל מילה שזמנה קבוע 'ביום השמיני ימול' לא הוי מצוה שזמן גרמא, שהרי אם לא נימול בזמנו, כל הימים שיבואו תשלומי דיום שמיני ניהו". וה"ה הכא בבנין הבית, אף שמפסיקים לבנות בלילה, מ"מ למחרת משלימים המצווה עד לגמר הבנין.

ב. בשו"ת 'דברי מלכיאל' (הל' ה סימן צט) כתב וז"ל "לכאורה יש לומר, דגזירת הכתוב הוא במשכן דכתיב 'ויבאו האנשים על הנשים' עכ"ל. וכן משמע בכסף משנה (שם) וז"ל "ומה שכתב והכל חייבין לבנות ולסעד בעצמם ובממונם אנשים ונשים כמקדש המדבר. דכתיב 'ויבאו האנשים על הנשים' וכתיב 'ועשו כל חכמי לב' וכתיב 'וכל אשה חכמת לב בידה טוה' עכ"ל. ואולי זה שהוסיף הרמב"ם "כמקדש המדבר" שמצינו שנצטוו בו גם הנשים. ועדיין צ"ב מי אמר ששם היו חייבות, אולי באמת פטורות ועשו מנדבת לבם כדמשמע בקרא, שהרי אשה יכולה לקיים מ"ע שהז"ג ופטורה בה. וי"א שיכולה גם לברך על זה, ומנין למד הרמב"ם לחייבם. ויש שהביאו ראה מגמ' ב"ב (ד' ע"א) 'שאני עבדא דאחייב במצוות' ושם מיירי במצוות בנין בהמ"ק וכתוב שעבד חייב במצווה זו אף שדינו כאשה. ועיין רבינו גרשום שם ואכמ"ל.

ג. עוד י"ל, שבמצוות 'ועשו לי מקדש' נכלל ההכנות לבנין כמ"ש הרמב"ם 'לבנות ולסעד'. ואף שאין בנין בלילה, מ"מ להכין צרכי הבנין אפשר גם בלילה, לכן לא נחשב 'זמן גרמא' ונשים חייבות. ע"ע מש"כ התוס' ר"ד (קידושין כט). לגבי מילה דלא חשיב זמן גרמא וז"ל "... נהי דקבוע הזמן לבן הנימול, אבל האב שציווהו הבורא להתעסק במילת בנו, העסק ההוא אין לו זמן, שבין ביום ובין בלילה יטרח ויכין צרכי מילת בנו. והילכך אי לאו 'אותו' הוה מחייבין גם האשה, ואין זמן הקבוע לכן פטורה, הוה אמינא היא תתעסק בין ביום בין בלילה עד שתמול את בנה בזמנו" וה"ה הכא. ע"ע קה"י שבועות (סימן י). 'חיים ומלך' לגר"ח פלאגי (ליקוטים פרנקל שם).

ד. ע"פ מש"כ ה'פני יהושע' (שם) וז"ל "דלא שייך האי כללא דמצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות, אלא במצות הגוף שאי אפשר לקיים ע"י שליח, כגון כל הנך דקחשיב לקמן לולב שופר סוכה ותפילין. משא"כ במצות האב על הבן דאפשר לקיים ע"י שליח, אפשר דלא שייך האי כללא, כן נראה לי ברור וקרוב לזה יש בחידושי הריטב"א עכ"ל. ואף מצוות בנין הבית אפשר ע"י שליח ושפיר נשים חייבות ואף שכתב הרמב"ם 'לבנות ולסעד בעצמן'. אין הכוונה בגופן, שהרי גם הזכרים, לא כולם יודעים מלאכת הבניה.

ה. עוד י"ל, שהמצווה אינה בעצם הבניה, רק התוצאה שיהיה בית מוכן לעבודה וכמ"ש הרמב"ם (שם הלכה א) "מצות עשה לעשות בית לה' מוכן להיות מקריבים בו הקרבנות". ולכן אף שהבניה מוגבלת בזמן, מ"מ היות הבנין מוכן להשראת השכינה ותפילה, אינו תלוי בזמן כלל. וגם עבודת הקרבנות מצינו בלילה, שהרי הקטרת אימורין כשרה כל הלילה, וגם בה יש כפרה כמ"ש תוס' ביומא (מ"ו ע"א סד"ה 'תחילתו') וכן הבערת האש תמיד ושאר מצוות הנוהגות בבהמ"ק 'תמיד' אף בלילה. עוד עיין מש"כ קה"י ביבמות (סימן ה') שנחלקו בדבר זה תוספות והרשב"א, אם יש מצווה בעצם הבנין או בתוצאה ואכמ"ל.

ו. הצפנת פענח (הל' בה"ב שם) כתב וז"ל "היכא שכבר קדשו ואין צריך לקדשו, יכולים גם בלילה ורק בגמ' בשבועות דמיירי שבא להוסיף על העזרה דזה הוי קדושה חדשה, זה אי אפשר" עכ"ל. לכן לא חשיב זמן גרמא, כי גם בלילה אפשר לבנות מה שכבר קדשו.

ז. ה'מקדש דוד' (קדשים סימן א) מתיר וז"ל "הא דאמרינן דאין בנין ביהמ"ק בלילה, הוא רק בבית ראשון או בבית שני למ"ד לא קידשה לעתיד לבוא, דע"י הבנין צריך להתקדש המקום שיהא ראוי לעבודה, ובזה שייך לומר דהקמת הלילה פסולה להצטרפות לקבלת העלון במייל באופן קבוע נא לשלוח את המיילה "צדק" למייל: m0533157838@gmail.com

לעבודת היום, דלגבי עבודת היום הוא כמו אין בית כלל, אבל למ"ד קידשה לעתיד לבוא דקי"ל מקריבין אעפ"י שאין בית, א"כ אין הבנין מועיל כלום להקרבה, א"כ מה שייך לומר דהקמת הלילה פסולה לעבודת היום, דלעבודה א"צ בית כלל, וא"כ היה יכול לבנות הבית אף בלילה" עכת"ד. וכיון שהרמב"ם פסק 'קדשה לשעתה ולעתיד לבוא' (פ"ו מבית הבחירה ה"ט) שפיר אפשר לבנות בלילה. ח. ה'תפארת יעקב' (שפירא. תרנ"ט) במסכת מדות (א,א) כתב וז"ל "נראה, כיון דבנין בהמ"ק לצורך עבודת הקורבנות וזה נוהג גם בנשים, א"כ גם בבהמ"ק נשים חייבות" עכ"ל. וכ"כ הצ"פ (שם) וז"ל "דברים המעכבים במקדש [את עבודת הקרבנות] אף נשים חייבות [בבנין] לצורך קרבן". וזה שדייק הר"מ בלשונו "שיהיה בית מוכן לה' להיות מקריבים בו הקרבנות".

ט. בשו"ת 'חזון נחום' (ה"א סי' מה) וכן בשו"ת 'מנחת אלעזר' (ה"ב סי' מז) מתרצים על פי דברי המעיני חכמה (פר' ואתחנן) שחידש, שבקדשים נשים חייבות אף בעשה שהזמן גרמא. דעיקר הלימוד לפטור נשים איתא בקידושין (לד.) "גמר מתפילין, מה תפילין נשים פטורות אף כל מצות עשה שהזמן גרמא נשים פטורות, ותפילין גמר לה מתלמוד תורה מה תלמוד תורה נשים פטורות אף תפילין נשים פטורות". ובקדשים לכו"ע דבר הלמד בהיקש אינו חוזר ומלמד ולכן חייבות. אלא שתלה הדבר במח' תרוצי התוס' (יומא כ: וקידושין נד:) אם בנין בהמ"ק נחשב 'קדשים' או לא. ע"י ש ואכמ"ל.

י. בשו"ת 'מנחת יצחק' (ח"ג קונ' דברי חפץ) כתב "יש לומר דבנין מזבח, דלא הוי רק כלי מקדש ולא מקדש כדאיתא בזבחים (ס.) י"ל דהוי בלילה עיין שם, וממילא ל"ה הזמן גרמא, ושייך גם בנשים. ולשיטת הרמב"ם גם בנין המזבח כלול במ"ע של 'ועשו לי מקדש'. ע"ע שו"ת 'בית יצחק' (יו"ד ב,קמג). אמנם עיין ב'פנים יפות' להפלאה (בראשית כז,מד) וז"ל "לכך הקדים יעקב לומר 'אין זה כי אם בית אלקים' - ומקום המקדש, ועבודה בלילה פסולה, וגם אין בנין בהמ"ק בלילה, וכ"ש עשיית מזבח לכך המתין עד הבקר וכיון שהאיר היום השכים ועשה המזבח". ע"ע ערוך לנר סוכה (מא.) בתוד"ה אי נמי. ויש לפלפל.

יא. עוד י"ל, כיון שבדיעבד אם בנו בלילה כשר כמ"ש המנח"ח (צה,ה) וז"ל "ונראה פשוט דהיינו לכתחילה, אבל אם בנו בלילה ודאי אינו נפסל המקדש בשביל זה" לכן לא חשיב זמן גרמא. אמנם הירושלמי ביומא (פ"א ה"א) כתב 'הקמת לילה פסולה לעבודת היום' והדק"ל. ע"י שו"ת 'חזון נחום' (שם בהגה"ה) רצה לתלות במח' הראשונים האם 'בנין הבית' חשיב כ'קדשים' דבעינן שנה עליו הכתוב לעכב.

יב. בספר 'אור אברהם' (ברכות. סי' מו) מתיר, שרק במצוות המוטלות על היחיד והיחיד הוא אשה, יש פטור של זמן גרמא, אבל אם בנו בלילה ודאי אינו נפסל המקדש בשביל זה" לכן לא חשיב זמן גרמא. וכיון שמצוות 'ועשו לי מקדש' מוטלת על הציבור כמ"ש החינוך (מצווה צה) וז"ל "וזו מן המצוות שאינן מוטלות על היחיד כי אם על הציבור כולן" ממילא גם נשים חייבות.

יג. בשו"ת 'שואל ומשיב' (מהד"ת ח"ג סי' פט) כתב וז"ל "לפי מה שכתב ב'יד שאול' (סי' ר"ס) דלכך במילה לא שייך מ"ע שהז"ג, דהא לא שייך הטעם לפוטורם משום שמשועבדות לבעליהן [כמ"ש האבודרהם], דבעלים חייבים במילה וא"כ היא עשתה מה שבעלה מצווה" עכ"ל. והכא נמי, כיון דהכל חייבין בבנין הבית, עשתה מה שבעלה מצווה, ואין לפוטרה מטעם שמשועבדת לו.

יד. בספר 'התעוררות התשובה' (ח"א סימן רפ"ד) תירץ ע"פ הגמרא בקידושין (לד.) שנשים חייבות במזוזה "דכתיב למען ירבו ימיכם - גברי בעי חיילי נשי לא בעי חיילי?". ועל דרך זו, אף בבנין בית המקדש יש לומר 'גברי בעי כפרה, נשי לא בעי כפרה' שהרי עיקרו של בית המקדש לכפר ע"י הקורבנות. ע"ע קידושין (לה.) "תנא דבי ר' ישמעאל אמר קרא איש או אשה כי יעשו מכל חטאת האדם השווה הכתוב אשה לאיש לכל עונשים שבתורה... משום כפרה חס רחמנא עלה". והעיר הגר"ח פלאגי (שם) למה נתחייבו נשים לסייע במשכן שבמדבר, הלא לא חטאו בעגל ולא הוצרכו כפרה, וי"ל, דאית להו קרבן יולדת וזבה וכיוצא והוא בית דהכל צריכין אליו ופשוט" עכ"ל.

טו. טובי הבחורים תרצו על דרך זו 'גברי בעי חיילי, נשים לא בעי חיילי' ע"פ המבואר במדרש (רבה שה"ש ד"ב) עה"פ "כמגדל דוד צווארן" - זה בית מקדש ולמה מדמהו בצוואר...? מה צוואר זה, אם ניטל אין לאדם חיים, כך משהרב בית המקדש אין חיים לשונאי ישראל" עכת"ד. ומאחר והוא 'בית חייני' אף נשים מחויבות בבנינו. להצטרפות לקבלת העלון במייל באופן קבוע נא לשלוח את המיילה "צדק" למייל: m0533157838@gmail.com

פי' רש"י ויקחו לי- לשמי. מבאר התפארת יונתן עפ"י הגמ' במס' ברכות (סג). למה נסמכה פרשת סוטה לפרשת תרומות ומעשרות (במדבר ה, ט-י) לומר לך שאם לא יביא האדם תרומותיו לכהן סופו להביא את אשתו שנסתרה לכהן שיבדקנה. וידוע הדבר שהכהן בודקה ע"י המים שמחך בהם את פרשת סוטה מן הקלף ובה יש שם ה' הקדוש. לכן אמרה תורה **"ויקחו לי תרומה"** - שיביא האדם תרומה **"לשמי"** - כדי שלא יימחק שמי על המים

ועשו לי מקדש (שמות כה, ח)

והיכן יש לבנות את בית המקדש? יש לומר שנרמז בפסוק **"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם, ככל אשר אני מראה אותך"** סופי תיבות 'ירושלים' [נפלאות מתורתך].

מקבץ תשובות מהקוראים שליט"א

א. בדברי התרגום יונתן שאמה עבריה יוצאת ב'שמיטתא'.

א. הגה"צ רבי חיים ר. שליט"א תירץ, שכוונת התרגום **ליציאת שש** המבוארת אצלנו במשנה, ומכנה אותה 'שמיטתא' עפ"מ ש"כ הרמב"ן (כא, ב) "כי השנה השביעית לעבד, שבתון ממלאכת אדוניו כיום השביעי ויש בה עוד שביעי בשנים שהוא היובל, כי השביעי נבחר בימים ובשנים **ובשמיטות, והכל לענין אחד**" ב. רבי מאיר ז. שליט"א תירץ, שהתרגום הוא 'יונתן בן עוזיאל' והוא **תנא ופליג**. ואכן לא הוזכרה דעתו בתלמוד דידן. ג. הגאון רבי ישראל א. שליט"א הראה לרבי יוסף בכור שור (כא, ב) וז"ל **"ובשביעית - שאינו חורש וזורע וקוצר ובוצר, אינו צריך עבודה כל כך**. ישלחנו חפשי חנם - שלא יתן לאדון כלום... וכן האמה" עכ"ל. להדיא כפשטות התרגום יונתן. ויש שרצו להוכיח כן מהזוהר (בהר קתא, ועי' בניצוצי זוהר שם. וכן משמע ביראים (סי' רפ"ו, וסי' קס"ו) וכן בס' הקנה (ח"ב, כ"ג א'). ד. עוד תירץ הרמ"ז שליט"א שכוונת התרגום להדגיש דבעינן שש שנים **שלמות** כמ"ש הרמב"ם (פ"ד מעבדים ה"ד) ולכן מדמה לשנין דשמיטתא. והבן. ה. עוד הראה הגרי"א שליט"א ל'דעת נוטה' שצ"ח מה'קריית מלך' (עבדים ב,ב) שדברי התרגום **לאו דווקא**. ו. עוד תירץ הגר"ק שם, שהשנה השביעית בה **יוצא העבד נקראת 'שמיטה'** כי היא משמטתו מהבעלים. וכן פי' באור יקר על הזוה"ק שם, וכן אפשר לפרש הלשון ביראים וכו' הקנה הנ"ל. ז. עוד תירץ הגרי"א שליט"א לדייק לשון התרגום **'שנין'** דשמיטתא ולא אמר בשמיטתא, ע"כ כוונתו לשש שנים שלפני השמיטה, והיינו 'ציצית שש' המוזכר בבבלי.

ב. בדברי הגמרא בחולין לגבי 'מכה אביו' דלמא לאו אביו הוא. והלא ממזר אינו חי יותר מל' יום.

א. אמור' הגה"צ רבי חיים ישראל שליט"א תירץ, שאפשר להעמיד שאמו **באה על גוי** שהוולד אינו ממזר דק"ל עבד וגוי הבא על בת ישראל הוולד כשר, ולאו אביו הוא. והראו הר"ש והרמ"ז שליט"א שכן תירץ השער המלך (פ"ט מטו"מ ה"ב). ב. עוד תירץ השע"מ, שממזר אינו חי **רק מימות עזרא** ואנשי כ"ג שהתפללו על כך, אבל קודם היו חיים ולכן הגמ' מביאה ראיה מהמקרא שקדם לעזרא. וכן הראו לחיד"א ב'חיים שאל' (א, טז) ג. ה'חמדת ש"י והגר"ר שליט"א ועוד רבים תרצו, דמירי שזינתה **מאורסת** שאינו ממזר אלא פגום. ד. הגה"צ רבי חיים ר. שליט"א תירץ שהמעין בירושלמי יראה שזו **תפילה וקללה** שקיללו את הממזרים, אבל יש מהם חיים. ה. הרב מאיר ז. שליט"א תירץ דמירי **בידוע קצת** ולכן יודעים להיזהר ממנו בקהל, אך אינו מפורסם ולכן חי. וכן הראה הגאון רבי ישראל א. שליט"א שתיירץ מן שר התורה ב'דעת נוטה' בפרשתן. ו. הרה"ג רבי יונתן. ש. שליט"א הראה לספר 'כלי חמדה' (קוני המילואים לפר' קדשים) שעמד בזה ועוד מש"כ הגרי"א וסרמן בקובץ דגל התורה (ורשא צגה, ע"ש ותרווה נחת. ז. הרב יונתן. ל. שליט"א הראה לערוך לנר (יבמות ע"ח) שתיירץ **רק ממזר עם עדים** שנאסר בקהל אינו חי, אבל ממזר בלא עדים ואינו ידוע חי, שהרי אין עדים ולא נאסר בקהל ע"ש. וכן הראה הגרי"א שליט"א לשאלת יעב"ץ (בצז, ח). הגאון רבי ישראל א. שליט"א הוכיח מספר חסידים שגם ממזר שלא ידוע **חי לפעמים** וז"ל ה'ספר חסידים' (סימן ריג) "יש הריגת דבר או חרב שלא נגזר אלא לכולת הממזרים, וכדי שלא לביישם, שאם לא ימותו רק הממזרים היה נודע, והיתה המשפחה מתביישת מפני חברתה" עכ"ל. משמע להדיא, שיש ממזר לא שלא נודע שחי וכדי שלא יתערבב בקהל, ה' מביא דבר להמתנו. ודפח"ח. ט. הרב שלמה ר. שליט"א כתב לתרץ, שאף אי נמא שממזר אינו חי כנזכר, **א"א להכריע ע"פ זה בדיני תורה** 'ולא בשמים היא' רק ע"פ רוב חזקה עדים וכדו'. וכמו שמצינו שהמן במדבר היה מברר בן ט' לזה ובן ז' לזה (יומא עז). ומ"מ הוצרכו לשרי אלפים ושרי מאות לדון דינים ולהכריע ע"פ דין ולא ע"פ רוח"ק וענינים. והבן.

א. ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם (שמות כה, ח)

כתב הרמב"ם (בה"ב א, א), "מצות עשה לעשות בית לה'... שנאמר ועשו לי מקדש. ובחינוך (מצוה צה) כתב "וזו מן המצוות שאינן מוטלות על היחיד כי אם על הצבור כולן, **כשיבנה** הבית במהרה בימינו **יתקיים מצות עשה**". וצ"ע לדברי רש"י בסוכה (מא). שכתב "אבל מקדש העתיד שאנו מצפין, בנוי ומשוכלל הוא יגלה ויבא משמים, שנאמר (שמות טו) מקדש ה' כוננו ידיך". וכי תבטל מצווה אחת מן התורה הנצחית?

ב. מבית ומחוץ תצפנו (שמות כה, יא)

דרשו חז"ל במסכת יומא (עב): "אמר רבא כל תלמיד חכם שאין תוכו כבדו, אינו תלמיד חכם שנאמר מבית ומחוץ תצפנו". וצ"ע איך למדו זאת מהארון, הלא הוא **הכלי היחיד** במקדש שאין תוכו כבדו, שהרי תוכו היה עצי שטים ורק ציפוי זהב טהור. אתמהא!?

[אשמח לתשובות שיתפרסמו א"ה במדור **לברורי**, בטל' 0533157838 או במייל m0533157838@gmail.com].

לאחר שהתורה מפרטת תבנית קרשי המשכן לכל צד, נאמר (שמות כו, ח)

"והבריח התיכן בתוך הקרשים מבריה מן הקצה אל הקצה" והוא שהעמיד והחזיק את המשכן להיות 'המשכן אחד'. ובדברי חז"ל [ובתרגום יונתן] מבואר שהיה בקרש זה נס גדול שהיה נכנס בתוך הקרשים שבצד צפון ומתעגל ונכנס לרוח מזרח ושוב מתעגל ונכנס לקרשים שבצד דרום. ומנין היה להם את הבריה התיכון המופלא הזה?

כתב התרגום יונתן (שם) "ונגרא מציעאה בגו לוחיאי... **מן אילנא דנציב אברהם בבארה דשבע** וכד עברו ישראל ית ימא, קטעו מלאכיא ית אילנא וטלקוהו לימא הוות טפי על אנפי מיא והוה מלאכיא מכריז ואמר דין הוא אילנא דנציב אברהם בבירא דשבע **וצלי תמן בשום מימרא דה"** עכ"ל. הקרש המיוחד הזה שהעמיד את המשכן, היה מאותו אילן של אברהם אבינו שנאמר "ויטע אשל" ותחתיו היה מכניס אורחים ושם פרסם מלכותו של הקב"ה לכל העוברים ושבים. זה הבריה התיכון- חסד ואמונה!

אבל במדרש תנחומא (תרומה, ט) איתא "מהיכן היו הקרשים? יעקב אבינו נטע אותם בשעה שירד למצרים, אמר לבניו: בני עתידים אתם להיגאל מכאן והקב"ה עתיד לומר לכם משאתם נגאלין שתעשו לו את המשכן, אלא עמדו ונטעו ארזים מעכשיו, שבשעה שיאמר לכם לעשות לו את המשכן יהיו הארזים מתוקנים לכם, מיד עמדו ונטעו ועשו כן". מבואר שקרשי המשכן נטע יעקב, אך ביחס לבריה התיכון כתבו ב'דעת זקנים מבעלי התוספות' (שמות כה, ז) וז"ל "ועוד איתא במדרש **שהבריה התיכון היה ממקלו של יעקב** כמו שנאמר 'כי במקלי עברתי את הירדן הזה' והביאו למצרים וכשיצאו העלוהו עמו" עכ"ל. וידוע מש"כ 'הטור הארוך' (בראשית לב, יא) וז"ל "ויש כאן רמז למה שאמרו ז"ל (תנ"י יצא ג) שנתן מקלו על הירדן ונבקע, על כן אמר "במקלי הזה", שאירע על ידו נס" עכ"ל. ומה היה כוחו של מקל זה? ביאר ה'פענח רזא' (ויצא) עה"פ "ויצוק שמן על ראשה" וז"ל "וקשה הלא אליפז בן עשו רדף אחריו וגזל ממנו כל אשר לו ומהיכן נטל א"כ השמן, וי"ל **דמקלו** נשאר לו כדכתב 'כי במקלי עברתי' והוא היה חלול שהביאו עמו תמיד מלא שמן, שיהיה לו להדליק **ללמוד תורה**" עכ"ל.

נמצא שהבריה התיכון במשכן היה מאותו אילן של **חסד ואמונה** שנטע אברהם, ועבר ליצחק ומיצחק ליעקב, ויעקב השתמש עמו ללמוד **תורה** בלילות. זה ה'מעמיד' של המשכן! **חסד, אמונה ותורה!!!**

ידועים דברי האלשיך הקדוש עה"פ 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם' - בתוכו לא נאמר, אלא בתוכם, בתוכו של כל אחד ואחד מישראל. הוא אומר שכל אחד ואחד צריך להכשיר עצמו להיות 'בית לשכינה!' והבריה התיכון הוא 'חסד, אמונה, ותורה' כמו שנתבאר. וזכור דברי הב"ח (א"ר"ה סימן מז) וז"ל "ונראה דכוונתו יתברך מעולם היתה, שנהיה עוסקים בתורה כדי שתתעצם נשמתינו, בעצמות ורוחניות וקדושת מקור מוצא התורה. ולכן נתן הקב"ה תורת אמת לישראל במתנה שלא תשתכח מאתנו, כדי שתתדבק נשמתנו וגופינו ברמ"ח איברים ושס"ה גידין ברמ"ח מצוות עשה ושס"ה לא תעשה שבתורה. ואם היו עוסקים בתורה על הכוונה הזאת, **היו המה מרכבה והיכל לשכינתו יתברך, שהיתה השכינה ממש בקרבם כי היכל ה' המה** ובקרבם ממש היתה השכינה קובעת דירתה והארץ כולה היתה מאירה מכבודו ובזה יהיה קישור לפמליא של מעלה עם פמליא של מטה והיה המשכן אחד" וה' יזכנו אמן.

שהשמחה במעונם

מזל טוב חמה ולבבית

לבוגר הישיבה ר' **אברהם מויאל** שליט"א ונו"ב

לרגל הולדת הבן

יה"ר שיזכו לגדלו לתורה ולחופה ולמעשי"ט